



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

לפני כבוד השופטת ענבל קצב-קרן

בעניין ע' – קטין

האם א"ס

נגד

האב א"ז

1

החלטה מעבר קטין למרכז הארץ

2

ממערכת היחסים בין הצדדים, נולד הקטין ע', יליד __, כבן שנה ו-4 חודשים.

3

החל מיום 26.1.18, שוהה האם עם הקטין במרכז לנשים נפגעות אלימות ב_.

4

האב מתגורר בצפון ועתיד לעבור בקרוב לדירה ב_.

5

האם עותרת, כי עם יציאתה מהמרכז, תוכל לעבור עם הקטין להתגורר במרכז הארץ.

6

7

תמצית טענות המבקשת

8

1. לטענת המבקשת, רוב שנותיה בישראל התגוררה במרכז הארץ, וגם לאחר שעברה להתגורר

9

עם המשיב בצפון המשיכה לעבוד במרכז הארץ עד לידת הקטין. לטענתה, אין לה חברים

10

ומערכת תמיכה באזור הצפון, וכל חבריה ותמיכתה מצויים במרכז הארץ.

11

12

2. לטענת המבקשת, מאז לידת הקטין היא ההורה העיקרי המטפל בו. המשיב עבד שעות

13

ארוכות ונהג להעדר מהבית. לטענת המבקשת, מגורים באזור המרכז יאפשרו לה להמשיך

14

להיות הורה מיטיב לקטין ואף ייקל עליה למצוא עבודה באזור המרכז.

15

16

3. לטענת המבקשת, תסקיר העו"ס שהוגש קבע כי הינה הדמות המשמעותית והמטפלת

17

העיקרית בקטין, כי הקטין מסוגל למעבר מפאת גילו הרך, ואין כל מידע המצביע על אפשרות

18

שבעתיד האם עלולה לחבל בקשר בין האב לקטין. לטענת המבקשת, לא ניצב בפני העו"ס

19

שיקול של ממש שמכוחו יש למנוע המעבר.

20

21

4. לטענת המבקשת, עפ"י הפסיקה, יש לבחון טובת הקטין במצב בו האם מבקשת המעבר,

22

כאשר שיפור מצבו של ההורה משפיע גם על טובת הקטין.

23

לטענת המבקשת, יישום הפסיקה במקרה זה מוביל למסקנה שיש לאשר מעבר הקטין

24

להתגורר עם האם במרכז הארץ.



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

- 1 לטענת המבקשת, ב"כ המשיב התעכב בחקירותיו על אירוע בו איימה המבקשת להתאבד
2 ונעלמה. לטענתה, התברר כי לא אושפזה כי אם נבדקה בביה"ח _ בשל דכאון לאחר לידה
3 ממנו סבלה.
4 לטענת המבקשת, היא נוטלת טיפול תרופתי קבוע בהתאם להוראות הרופא.
5 לטענת המבקשת, גרסתה הינה אמינה יציבה ועניינית.
6
7 לטענת המבקשת, גרסת המשיב נתגלתה כלא אמינה.
8 לטענתה, בחקירתו נתגלו סתירות בכל הנוגע לזמינות לקטין נוכח שעות עבודתו. עוד נתגלתה
9 סתירה בנוגע לטיפול בקטין כאשר טען מחד כי המבקשת מטפלת טוב בקטין אך בחקירתו
10 אמר כי אמו טיפלה רוב הזמן בתינוק. לטענתה, תסקיר העו"ס לא נסתר. לטענתה, דין
11 תסקיר כדין חו"ד מומחה, ויש להראות נימוקים כבדי משקל כדי לא לקבל המלצות חוה"ד.
12 לטענת המבקשת, טענות המשיב כי הקטין מוזנח ומוכה על ידי האם הוכחו כחסרות בסיס.
13
14 לטענת המבקשת, הגם כי אין לה מקום עבודה מוכן במרכז, אין זה רלבנטי, שכן כפי שנטען
15 בבקשתה, יהיה לה קל יותר למצוא עבודה במרכז, נוכח הכרותה עם האזור והאנשים.
16 לטענתה, כיום אינה יכולה לעבוד נוכח שהותה במקלט ומשהקטין אינו שוהה בצהרון.
17
18 לטענתה, מחסיר המשיב מפגשים עם הקטין במרכז הקשר, כך למשל בעת שנסע לחו"ל.
19
20 לטענת המבקשת, בפסיקה נקבע כי מקום בו סבלה האם מאלימות נפשית ומהתנהגות
21 מכפישה של האב, יש הצדקה למעבר עם הקטין למקום מרוחק.
22
23 לטענת המבקשת, המשיב מגיע מטעם עבודתו למרכז הארץ, וכך נוסע על מנת להפגש עם עורך
24 דינו במרכז. כן העיד המשיב כי נוסע לחברים במרכז הארץ לביקורים. לטענתה, המשיב יכול
25 להגיע למרכז הארץ לבקר את הקטין ולשמור עמו על קשר תכוף.
26
27 לטענת המבקשת, נכון להיום הקשר בין המשיב לקטין מצוי בראשיתו, ויש להמשיך
28 המפגשים במרכז קשר. המבקשת מסכימה להביא הקטין למפגשים פעם בשבוע. לטענתה,
29 ככל שירחבו המפגשים מסכימה להביא את הקטין למפגש שבועי עם המשיב באזור הצפון
30 או סמוך לכך (נוכח טובת הקטין בקיצור זמני הנסיעות).
31 לטענתה, יש לקבוע חלוקת נטל ההבאה בהתאם לטובת הקטין ואין הדבר מחייב כי האם
32 תישא בפועל בכל הנסיעות, וככל שהאב יישא בחלקן יילקחו בחשבון בסוגיית המזונות.
33



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

תמצית טענות המשיב

12. המשיב מבקש לקבוע כי טובת הקטין שהאב יהיה בקרבתו ובהתאמה כי מרכז חייו של הקטין יהיה בצפון הארץ (ככל הניתן באיזור _). כן עותר האב כי יקבעו הסדרי שהות שווים עם הקטין. לחילופין, עותר למינוי מומחה שיבחן מסוגלותם ההורית של הצדדים.
13. לטענת המשיב, המבקשת הזניחה את הקטין ונהגה ברשלנות פושעת, עת היה במשמורתה. לטענתו, סבל הקטין מכוויה בכף היד והמטומה בלחי. לטענת המשיב, המבקשת סובלת מדכאון לאחר לידה. לטענתו, במצב זה, קיים סיכון ממשי לשלום התינוק ומחשבות על התאבדות ומוות. לטענתו, המבקשת נוטלת טיפול תרופתי אולם עדיין סובלת מנטיות התאבדות. לטענתו, מצבה הפסיכיאטרי של המבקשת לא נבחן כשיקול למעבר על ידי העו"סית, וזהו מחדל חמור נוכח הסיכון לפגיעה בתינוק. לטענתו, ראשית יש לערוך בדיקת מסוגלות הורית למבקשת, טרם הדיון במעבר הקטין.
14. לטענת המשיב, תסקיר העו"ס לא בחן אפשרויות למגוריו של הקטין כי אם מעבר המגורים למרכז הארץ בלבד, בניגוד להוראת ביהמ"ש. לטענתו, העו"ס כלל לא בדקה אפשרות השארות הקטין באזור הצפון. לטענתו, נקודת המוצא של העו"ס היתה כי יש לאפשר המעבר אלא אם תימצא מניעה לכך. לטענתו, יש לבחון מהו מקום המגורים שייטיב עם הקטין.
15. לטענת המשיב, רצונה של המבקשת לעבור למרכז, נובע מנקמות ולא מסיבות רציונליות. לטענתו, המבקשת מעולם לא חפשה עבודה באזור הצפון, וקשה לטעון כי יקל עליה למצוא במרכז. לטענת המשיב, לא ברור כיצד מכרים במרכז יסייעו להורות מיטבית של המבקשת, כטענת העו"ס. לטענתו, מעסיקה הקודם כלל לא הציע לה לשוב לעבודה, שכן ילדיו כבר גדלו. לטענתו, מבירור עלה המבקשת ניהלה סכסוך משפטי מול מעסיקה הקודם, וברי כי לא ישוב להעסיק אותה. לטענתו, שיקרה המבקשת לעו"ס בעניין זה. לטענת המשיב, חי עם המבקשת שנים, ולא מכיר כל קרוב ו/או מכר שלה בישראל. לטענתו, בתסקיר הראשוני הודתה המבקשת כי אין לה כל גורמי תמיכה בארץ. לטענת המשיב, הסיבה האמיתית לרצונה של המבקשת להתגורר במרכז הארץ הינה הרצון לא לגור ליד האב. לטענתו, עמדה זו של האם מנוגדת לנאמר בתסקיר העו"ס. לטענתו, מחקירת המבקשת עלה כי מבקשת להרחיק הקטין מהאב בשל טענות לשכרות ואלימות שאינן נכונות. לטענתו, אמירות אלו "מתנגשות" עם שהוצהר בתסקיר בדבר כוונת המבקשת לשמירת הקשר של המשיב עם הקטין.



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
16. לטענת המשיב, עדות העו"ס היתה מוטה והעו"ס לא בחנה את כל השיקולים הנדרשים במקרה. זה. לטענתו, לא עיינה העו"ס בפרוטוקול הדיון, לא קבלה מידע אודות החבלות בגוף הקטין וכלל לא ידעה כי למבקשת בן נוסף שנזנח על ידה בילדותו.
17. לטענתו, בחקירתה התחמקה העו"ס"ית מקביעה כי מעבר יפגע בקשר ההורי עם הקטין. העו"ס עמדה בחקירתה על המלצתה בתסקיר, בחוסר מקצועיות מובהק, על אף שנודעו לה פרטי מידע משמעותיים בנוגע למבקשת. לטענתו יש לבחון מינוי מומחה שניתן לסמוך עליו. לטענתו לא שקלה העו"ס את הפן המגדרי, משמעות העדרו של אב נוכח מחיי קטין וכן מקומה של הסבתא בחיי הקטין כמו גם את מצבה הנפשי של המבקשת, ולא הזכירה אותו במסגרת שיקוליה. כאשר ברי כי בריאותו הנפשית של הילד מושפעת ממצבם הנפשי של הוריו. לטענתו, יש לו יכולת לספק צרכיו הפיזיים של הקטין, כאשר הינו עובד במקום עבודה מסודר ומתגורר במקום מגורים יציב. עוד לטענתו, המבקשת אינה פנויה לצרכיו הרגשיים של הקטין, שכן היא מתעסקת בהתחשבוניות עם האב ודואגת לצרכיה על חשבון צרכי הקטין.
18. לטענת המשיב, הינו גורם אחראי ויציב. לטענתו, יש לו עבודה קבועה ורצינית כ... לטענתו, עבודתו מאפשרת לו לשנות את אורך ימי העבודה על מנת להתאימם לשהות עם הקטין. לטענת המשיב טענותיו בדבר רצונו לקשר משמעותי עם הקטין, לא נסתרו בחקירתו. לטענתו, אמו היתה המטפלת העיקרית בקטין ממועד הולדתו ויכולה לסייע בגידול הקטין. לטענת המשיב, היה הורה פעיל מלידת הקטין, סייע לאם עת היתה בדכאון אחרי לידה, ודיווח על פגיעת הקטין. לטענתו, ככל והילד יתגורר באזור הצפון, יוכל להיות הורה משמעותי וישקיע בטיפול הקטין ורווחתו. כן יהיה לקטין דמות אב משמעותית.
19. עוד לטענתו, עפ"י מומחים, בגיל זה זקוקים ילדים לקרבה רבה להוריהם ולכן על ההורים לגור בסמיכות גיאוגרפית. לטענתו, הנחת המוצא היא ששני ההורים יוכלו לשמש בתפקיד משמעותי בחיי הקטין ויממשו אחריותם ההורית. לטענתו, יש לבחון מהו מקום המגורים בו הקטין ינזק באופן המינימלי ביותר.
20. לטענת המשיב, הקטין זקוק לקביעות ויציבות ויש להותירו בסביבה בה גדל. לטענת המשיב, ביהמ"ש אינו חייב לאמץ המלצות העו"ס, ועליו לבחון טובת הקטין. לטענת המשיב, יש לבחון אף רווחת ההורים, אך יש לשים במעמד על את טובת הקטין. יש לבחון האפשרות למגע תכוף של ההורים עם הקטין. לטענתו, נסיעות ארוכות אינן הולמות טובת הקטין.



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

דיון והכרעה

21. עפ"י חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות, תשכ"ב-1962, ההורים הם אפוסטרופוסים במשותף לילדיהם הקטינים, ועליהם לפעול במסירות לטובתם (סעיפים 14 ו-17). אפוסטרופסות ההורים כוללת את החובה להחזיק בקטין ולקבוע מקום מגוריו (ס' 15 לחוק). במסגרת זו, ההחלטה באשר למקום מגוריו של הקטין, צריכה להתקבל בהסכמה על ידי שני הוריו, ובהעדר הסכמה - נמסרת ההכרעה לידי בית המשפט (סעיפים 18-19 לחוק).

טובת הקטין ושיקולים רלבנטיים נוספים

22. ככלל, עיקרון העל המנחה בעת קבלת החלטות הנוגעות לקטין, כמו גם בכל מקרה אחר שעניינו יחסי הורים וילדים, הינו **טובת הילד**. בע"מ 10060/07 פלונית נ' פלוני (2.10.08), בע"מ 9358/04 פלוני נ' פלוני (02.05.2005), רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני, פ"ד נה(2) 321 (2001), בע"מ 27/06 פלוני נ' פלונית (1.5.06) [פורסמו ב"נבו"]. המונח טובת הילד הינו מושג רחב ועמום, אשר עשוי לקבל משמעויות ופירושים שונים בהקשרים שונים, בהתאם למצב העובדתי בכל מקרה ומקרה ועל בית המשפט, לצקת לתוכו תוכן בהתאם למקרה העומד להכרעתו.

"אין חולקים על היותו של עקרון טובת הילד – לחלופין: זכות הילד – עקרון-על, והשאלה אינה אלא מה היא אותה טובה, מה תוכנה של אותה זכות. שהרי המושג טובת הילד, זכות הילד, הוא מושג טעון – בערכים, ברגשות, בהשקפות עולם – ועשויים להתגלע חילוקי-דעות באשר לתוכנו ... עם זאת ואף שטובתו של ילד – בנסיבותיו של עניין פלוני – עשויה להיות שנויה במחלוקת בתום-לב, דומה כי נוכל להתאחד כולנו סביב נוסחה כללית ולפיה הלבה של טובת הילד, הלזו של טובת הילד, היא זכותו של הילד כי תישמר בריאותו הגופנית והנפשית, כי יסופקו כראוי צרכיו הנפשיים, הגופניים והחומריים. זו זכות-יסוד הקנויה לכל בוגר – כי לא ייפגע לא בגופו ולא בנפשו – וזו זכותו של הילד שאינו אלא איש קטן."

בג"ץ 5227/97 דויד נ' בית-הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד נה(1) 453

על בית המשפט להכריע על פי טובתו של הקטין בנסיבות המקרה הספציפי. בג"ץ 7395/07 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים, 21.1.08 (פורסם ב"נבו")

23. נקבע בפסיקה, כי את השאלה האם להתיר להורה משמורן מעבר מקום מגורים יש לבחון בשני שלבים: "במעגל הראשון יש לבחון את יכולת הקטינים לעשות את המעבר. במעגל



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

1 השני תיבחן השאלה, האם יש בקשר שלהם עם מי מן ההורים, גורם המונע ניתוק מאותו
2 הורה, או הישארות עמו ומה האפשרות הטובה ביותר עבורם במצב שנוצר. ברי כי הבדיקות
3 במעגל השני מתבצעות רק אם נקבע כי לקטינים יכולת לעשות את המעבר".
4 עמ (ב"ש) 119/08 פלוני נ' פלונית ניתן ביום 13.8.08 פורסם בנבו)

5
6 ההלכה המשפטית נקטה בגישת "המעשה העשוי" – "על בית המשפט קמא, להכריע מהי
7 האפשרות הטובה ביותר עבור הילדים במצב שייווצר לאחר שהאם תעבור להתגורר
8 כהצהרתה באזור ... , תוך בחינת עקרון טובת הילד לאחר שינוי מקום מגורי האם. אכן גם
9 מקום בו הורה אחד מבקש להגר למדינה זרה כדי להקים לעצמו חיי משפחה אחרים ועל אף
10 שיש בכך משום ניתוק מההורה האחר, על בית המשפט לבחון שאלת המשמורת הפיזית על
11 הקטינים ולהכריע בה לאור הודעת ההורה, כי הוא מבקש להגר למדינה זרה".
12 בעמ"ש (נצ"י) 9963-06-11 ס.נ.ג.נ' ע.ג. (10.8.11). וכן בעמ"ש 44351-10-17 (17.4.18) [פורסמו ב"נבו"].

13
14 24. בפסיקה נקבעו אמות המידה לבחינת טובת הילד כאשר אחד ההורים מבקש להגר מישראל
15 עם ילדו הקטין, ואלו רלוונטיים גם לעניין מעבר מקום מגורים :

16 "בקשת הגירה של הורה עם ילדיו תיבחן לאור עקרון טובת הילדים בלבד. בעניין זה יתחשב
17 בית-המשפט בדעת הילדים; באיכות הקשר בין הילדים לכל אחד משני ההורים; ביכולת
18 האובייקטיבית והסובייקטיבית לשמירת קשר בין הילדים להורה שהמשמורת לא בידי, אם
19 תאושר הגירת הילדים, ונכונות ההורה שבידיו המשמורת לסייע בקיומו של קשר זה
20 ובמסוגלות הילדים להיקלט בסביבה אליה מתבקשת ההגירה. אמות-מידה אלה יישקלו
21 לאור נסיבותיו המיוחדות של כל מקרה."
22 רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני, נה(2) 321 (2001), עמ' 333.

23
24 25. בנסיבות העניין, נדרש בית המשפט לאזן בין זכויות כל אחד מן ההורים, כאשר טובת הקטין
25 עומדת מול ענינו כערך מנחה.
26 מחד – זכותה של האם להמשיך בחייה, לקבוע את מקום מגוריה במקום אליו מרגישה היא
27 שייכות, ומאידך- זכותו של האב לקשר רציף ומיטיב עם הקטין.
28

תסקיר עו"ס לסדרי דין

29
30 26. לצורך בחינת האמור לעיל, ועל מנת לבחון טובת הקטין, ייעזר ביהמ"ש בין היתר בתסקיר
31 עו"ס לסדרי דין.
32 ביום 14.8.18, הוגש תסקיר עו"ס לסדרי דין, בעניין מעבר המגורים.
33 עפ"י התסקיר :



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

" דיון והמלצות :

1 ... האב פוגש את בנו במרכז הקשר ב_ ועל פי דיווחים ניכרת התקדמות חיובית
2 ומשמעותית בקשר בינו ובין הבן. האם הינה דמות משמעותית והמטפלת העיקרית בבן ע',
3 ונושאת בעיקר האחריות לגידולו. על פי הדיווחים של הצוות הטיפולי במרכז לנשים מוכות,
4 מדובר באם טובה לבנה, מסורה אשר דואגת לסיפוק צרכיו המשתנים. בבחינת נושא מעבר
5 המגורים של האם לאזור המרכז, ע' מפאת גילו הרך מסוגל לעשות את המעבר מאחר והינו
6 פעוט שטרם גיבש סביבה חברתית משמעותית ואין צורך בהליך הסתגלות מיוחד. בנקודת
7 זמן זו הקשר בין האב לבנו נמצא בתהליך בניה בסיוע של גורמים מקצועיים במרכז הקשר.
8 על פי הדיווחים ישנה התקדמות חיובית בקשר שנירקם ביניהם, עם זאת המלצת גורי הטיפול
9 הינה להמשיך התהליך בשלב זה במרכז קשר. שני ההורים התגייסו לחידוש הקשר ובנייתו.
10 העובדה כי המפגשים התקיימו רק במרכז קשר אין בה מספיק לתמוך או לשלול כיצד
11 יתאפשר ויתהווה הקשר מחוץ למרכז קשר.
12 בהמשך למרכז הקשר ולאחריו חשוב כי ההורים יתגייסו לשימור הקשר והרחבתו ומרחק
13 גיאוגרפי עלול להקשות על כך. האם מצידה שיתפה כי המעבר לאיזור המרכז עשוי לתרום
14 ליציבות תעסוקתית, תמיכה ועזרה ממכרים שיקלו את תפקודה ותנאים אלו יתרמו להורות
15 מטיבה שלה. לדבריה היא מבינה את חשיבות שמירת הקשר בין עידן לאביו ובמידה
16 ויתאפשר לה לעבור לאזור המרכז היא הביעה נכונות לחלוק באחריות עם האב ולהביא את
17 הילד פיזית למפגשים עמו בצפון.

18 ...
19
20 על פי המידע המצוי בידינו כיום והובא בתסקיר האמור, האם מגלה שיתוף פעולה ונכונות
21 לקשר במסגרת המרכז קשר. עד כה אין בידינו אינפורמציה, למעט המידע על המפגשים
22 במסגרת מרכז הקשר, אשר מצביעה על האפשרות כי בעתיד האם עלולה לחבל בקשר שבין
23 הקטין לאביו, כפי שטוען האב, ולא ניצב בפנינו כל שיקול של ממש שמכוחו יש למנוע את
24 אישור המעבר של האם עם הקטין לאזור המרכז."

25
26 נקבע בפסיקה כי מעמדו של תסקיר עו"ס לסדרי דין הינו כמעמד חוות דעת מומחה שמונה .27
27 מטעם ביה"מ (ראו: בע"מ 4259/06 פלוני נ' היועמ"ש (13.7.06), ע"מ 5072/10 פלוני נ' אלמונית
28 (26.10.10) [פורסמו בנבו]).
29 ככלל, נוטה בית המשפט לאמץ את הממצאים שנקבעו בחו"ד מומחה ואת מסקנותיה,
30 ואולם :-

31 "...ההכרעה השיפוטית מתחת ידו של השופט היא יוצאת, לא מתחת יד המומחה
32 המקצועי. כבכל תחום בו מתבקשת קבלת חוות דעת מומחה, אין בית המשפט משמש
33 "חותמת גומי" לעמדת המומחה המקצועי, אין הוא רואה בה עובדה מוגמרת אלא המלצה



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

1 אשר ככלל יש ליתן לה משקל רב ביותר, אך לא מכריע. האחריות בקבלת ההכרעה מוטלת
2 אפוא כולה על כתפי בית המשפט ואין הוא חולק בנטל האחריות עם כל מומחה או מומחים
3 מקצועיים, יהיו אלה רבים ככל שיהיו....**משהונחה בפני בית המשפט חוות דעת מומחה...**
4 **אין בית המשפט פטור מהפעלת שיקול דעת שיפוטי עצמאי בגיבוש הכרעתו... תוך שהוא**
5 **נעזר בחוות דעת הגורמים המקצועיים שמונו על ידי בית המשפט, בראיות נוספות אשר**
6 **הובאו בפניו ואשר את המשקל שיש ליתן להן הוא בוחן, באמות המידה שהתווה המחוקק,**
7 **בפסיקת בתי המשפט, ואולי יותר מכל -תוך שהוא מדריך עצמו בניסיון החיים, שכל ישר,**
8 **ברגישות ובהבנה למצבו המורכב של כל אחד מן המעורבים...".**
9 בע"מ 27/06 פלוני נ' פלונית ([פורסם בנבו], 1.5.06), פסקה 15 והאסמכתאות בה לעניין זה.

10
11 **כמפורט לעיל, ראשית תיבחן יכולת הקטין לבצע המעבר.** .28

12 להערכת עו"ס לסדרי דין, נוכח גילו הרך של הקטין, ומאחר שטרם גיבש סביבה חברתית
13 משמעותית, מסוגל הוא למעבר ולא יהיה צורך בהליך הסתגלות מיוחד.
14 זאת ועוד, הקטין שוהה מזה כ- במרכז לנשים נפגעות אלימות, ובכל מקרה ייצא עם האם
15 בקרוב, ותידרש הסתגלותו למקום מגורים וסביבה חדשים. לא יהיה במעבר האם למרכז
16 דווקא, כדי להקשות על הסתגלות הקטין.

17
18 **משקבעתי כי לקטין היכולת לבצע את המעבר, אבחן כעת מהי האפשרות הטובה ביותר עבור**
19 **הקטין.**

20
21 **התרשמתי כי האם הינה אם אוהבת, חמה ומסורה לקטין.** .29

22 כעולה מתסקיר העו"ס, הקטין קשור אליה מאוד והיא מעסיקה אותו באופן המותאם לגילו,
23 ודואגת לצרכיו השונים.

24 לא מצאתי לקבל טענות האב בכל הנוגע לאי מסוגלות האם לטפל בקטין.
25 האם אמנם סבלה בעבר מדכאון לאחר לידה, אך אין בכך למנוע ממנה מלטפל בקטין ולדאוג
26 לטובתו. האם הודיעה כי הינה נוטלת טיפול תרופתי מזה תקופה ארוכה, ומדיווח המרכז
27 לנשים לא עלה חשש בדבר התנהלותה עם הקטין, וכן בכל הנוגע לתפקודיה השונים במסגרת
28 המרכז (כאשר עפ"י התסקיר, הצליחה לשלב באופן מיטבי המשימות השוטפות במקלט עם
29 טיפול מלא בקטין).

30 הגם טענות האב בעניין חבלות של הקטין, מבירור שערכה העו"ס עם צוות המרכז, לא עלה
31 חשש לפגיעה בקטין והיא הבהירה כי לא קבלה דיווח על אלימות כלפי הקטין (עי' 6
32 לפרוטוקול).

33 האם בחקירתה הסבירה הגורמים לחבלות שהוצגו (עמ' 26 ש' 2-25).



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

- 1 לא מצאתי כי יש בתמונות שהובאו ו/או בקיומן של חבלות כדי לקבוע כי האם פוגעת בקטין.
2 ניסיון החיים מלמד כי קטינים בגיל הרך נחבלים ו/או חולים אף כאשר הינם תחת טיפול
3 הולם ומסור, ואין בכך כדי להעיד על פגיעה בכוונה ואף לא על רשלנות פושעת, כטענת האב.
4 לא מצאתי רלבנטיות לטענה בכל הנוגע להזנחה לכאורה של בן נוסף של המבקשת, בקשר
5 לטיפול של המבקשת בקטין שבפנינו.
6
7 אציין עוד, כי האב עצמו ציין בפני העו"ס כי מבין את משמעות מקומה וחשיבותה של האם
8 בחיי הקטין, וברור לו כי היא זו שתמשיך להיות משמורנית שלו, מתוך ראיית טובתו של
9 הקטין ומימוש צרכיו (עמ' 5 לתסקיר).
10
11 30. אף האב הינו אב מיטיב לקטין.
12 כיום פוגש האב את הקטין במרכז הקשר, כאשר מתקיים תהליך חיובי ומתקדם לבניית
13 הקשר ביניהם.
14 כעולה מתסקיר העו"ס, וחקירתה במסגרת המפגשים במרכז הקשר מגלה האב סבלנות רבה
15 כלפי הקטין, ורגישות לצרכיו.
16 ברי כי מרכז הקשר הינו שלב זמני ביחסי האב עם הקטין (וכך גם הובהר בחקירת העו"ס עמ'
17 13 ש' 13-14), וכי עם התקדמות הקשר ביניהם, יתקיימו המפגשים מחוץ למרכז הקשר
18 (בתהליך הדרגתי).
19
20 אציין, כי הגם שהותה של האם במרכז לנשים נפגעות אלימות, התלונה שהוגשה כנגד האב
21 נסגרה, וכן עפ"י תסקיר עו"ס מיום 25.4.18 הפניית האם למקלט על ידי המשטרה, נעשתה
22 בהעדר מקום אחר לשהות בו.
23
24 **איזון הזכויות**
25 **אפשרות שמירת הקשר של האב עם הקטין באם אתיר המעבר**
26 31. בהתחשב בכך שההורים שניהם הינם מיטיבים עם הקטין, ובהתחשב בכך שהקטין במשמורת
27 האם, אבחן כעת האפשרות לקיומו של קשר מיטיב עם הקטין, ככל והאם תעבור למגורים
28 במרכז הארץ.
29
30 32. זכותו של קטין, להיות בקשר מיטיב עם שני הוריו.
31 ככלל, על ההורה המשמורן, אשר בחר לעבור מקום מגורים, מוטל נטל רב יותר על מנת לטפח
32 ולסייע לקיומו של הקשר.
33 עמ"ש 1438-01-17 י.ר. נ' א.ר., (19.3.18) פסקה 29 [פורסם ב"נבו"].



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

1
2 כבר עתה אומר כי, כפי שיפורט להלן, סממנים בהתנהלות האם, העלו חשש כי היא .33
3 בקונפליקט שבין הצדדים לסכל ו/או להשפיע על אפשרות הרחבת הקשר בין האב ובין הקטין
4 וביסוסו, עת המעבר ו/או בכלל.
5 כעולה מהתסקיר, במסגרת המפגשים במרכז הקשר ניצפתה ודווחה התנהלות האם, בין היתר
6 כדלקמן-

7 **"לעיתים בעת המפגשים האם משתמשת במשפטים מתגרים כלפי האב ומקללת**
8 **אותו בנוכחות הילד, האב אינו מגיב להתגרות מצידה של א"ס. במפגש האחרון, לאחר ש'ן**
9 **התרגל לאביו ועו"ס מרכז הקשר ביקשה מהאם לצאת מן החדר על מנת לאפשר מפגש אב**
10 **ילד האם א"ס סירבה לצאת מהחדר ולבסוף, לאחר שנאמר לה כי ייקראו לשומר מרכז**
11 **הקשר היא התרצתה ויצאה."**

12
13 העו"ס בחקירתה, אישרה האמור בתסקיר, והבהירה:

14 **"ש. יש דיווחים בתסקיר לגבי מפגשים בעייתיים במרכז הקשר?**

15 **ת. נכון.**

16 **ש. שכוללים התגרונות, סירוב לעזוב את מרכז הקשר, אפילו עד קריאה לשומר מרכז**

17 **הקשר?**

18 **ת. כן.**

19 **ש. האם את יודעת מה המצב בהקשר זה מאז הגשת התסקיר?**

20 **ת. בשיחה שקיימנו עם עו"ס ומנהל ומרכז הקשר, אמרו לנו שלמעט הביטולים שהיו,**
21 **הפגישות התקיימו כסדרן, נבנה קשר הדרגתי בין האב לבן, הבן יוצר יותר קשר עם האב,**
22 **האב משחק איתו. לאחרונה המפגשים מתקיימים ללא נוכחות האם בחדר, למעט מפגשים**
23 **בהם ע' מתפרץ, בוכה. אם הוא מגיע לא רגוע למרכז הקשר, אי אפשר לשחרר אותו מהאם**
24 **והיא נאלצת להיות במפגש. האב בקשר נפלא איתו, משחק איתו, אבל ברגע שיש התפרצות**
25 **– הוא לא יודע מה לעשות איתו. היה מפגש אחד שהאם התחילה לעזוב את המרכז וע' היה**
26 **לא רגוע ונאלצו לקרוא לאם בחזרה. ופעם אחת היא עזבה – והם נאלצו להזעיק את האם**
27 **בחזרה.**

28 **יש התרשמות שכאשר א"ס וא"ז נמצאים יחד באותו חדר, יש משפטים שנאמרים ממנה**
29 **לא"זג, אבל נאמר שא"זג מגלה איפוק וסבלנות והמפגש ממשיך להתקיים, על אף הדברים**
30 **מצידה של האם.**

31 **ש. זה ביחס למה שנכתב בתסקיר, או גם אחרי?**

32 **ת. לגבי מה שנכתב ומה שנאמר על ידי מנהלת מרכז הקשר – זה היה באופן כללי, היא לא**
33 **התייחסה ל- לפני התסקיר או אחרי. זו הדינמיקה הכללית בין האב לאם."**

34 (עמ' 16 שי 30-17 שי 10).



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

- 1 חשש זה התחזק אף בחקירת האם, בתשובה לשאלות בית המשפט:
- 2 "ת. אני ממש דואגת שהבת שלו הגדולה בת ה-21 אמרה לי שאבא שלה לא היה בשביל
- 3 המשפחה ולא יהיה והיא קיבלה מצלמה עם כרטיס זיכרון וילדה בת 16 גילתה אורגיות שהיו
- 4 בבית. אני לא רוצה שהילד שלי יראה את זה ויגדל ככה.
- 5 ש. את מבינה שהמשמעות של זה שהוא לא יוכל לישון אצל האב באמצע?
- 6 ת. בחופש, בסופי שבוע.
- 7 ש. מה לדעתך טוב לילד?
- 8 ת. אני רוצה לגדל את הילד ביטחון בריא ובריא נפשית, לא כמו הדוגמא של אבא שלו. ממש
- 9 לא. שיכבד את האישה שלו, שיגדל ויהיה אדם טוב ושיהיה לו כוח ביטחון בעצמו. " (עמ' 30
- 10 שי 24-5).
- 11
- 12 וכן לב"כ הנתבע:
- 13 "ש. את לא חושבת שמוטב היה שהילד יגדל בצפון שא"ז יעזור עם הילד, שהילד יהיה אצלו
- 14 כמה שעות בהתחלה ואחר כך יותר והאימא תעזור בגידול הילד וזה ישחרר אותך גם לעבוד,
- 15 גם להיות חופשיה, האם שיתוף פעולה כזה עם א"ז, שלפי התסקיר, אבא טוב?
- 16 ת. אני לא מוכנה לגור לידו, אני לא רוצה לעבור עוד פעם אלימות כלפיי ואלימות מילולית
- 17 ושהבן שלי יראה איך הוא משתכר ונוהג שיכור אבל מה שביהמ"ש יחליט אעשה. אם יהיו
- 18 הסדרי ראייה, אבקש שזה יהיה כשהילד מדבר ויוכל להסביר מה היה עם אבא, כדי שלא
- 19 יפגע בו בבריאות הנפשית והפיזית. " (עמ' 29 שי 9-3).
- 20
- 21 כיום מתנהלים המפגשים במסגרת מרכז הקשר, ותחת פיקוח ותיווך של צוות מקצועי וההליך 34.
- 22 המתנהל בבית המשפט. הצהרותיה של האם והתנהלותה מעלים קושי בקיומו של קשר עם
- 23 האב וראיית מעמדו/ מקומו בחיי הקטין.
- 24 כאמור לעיל, בהינתן המעבר קשה לשער מה יהיה טיב הקשר בין האב לקטין,
- 25 נוכח גילו הרך של הקטין, כאשר שלב זה הינו מכריע ביותר (היקשרות לגורמים המשמעותיים
- 26 בחייו), יש צורך במפגשים רבים ואיכותיים, על מנת לשמור על קשר משמעותי ומיטיב עם
- 27 האב.
- 28 ככל שיידרש מאמץ רב יותר בקיומו של הקשר, קיים חשש רב יותר כי זה לא יתקיים ו/או לא
- 29 יתקיים באופן מיטבי.
- 30 לכך יוסף כי המרחק בין הצפון למרכז הארץ, אינו מבוטל.
- 31 אציין, כי האמור, בפרט נוכח מצבם של הצדדים לרבות התניידות בתחבורה ציבורית ויכולת
- 32 כלכלית, אשר גם בהם יש להשפיע על המאמץ שיידרש על מנת לקיים הסדרי קשר
- 33 משמעותיים ורציפים בין הקטין ובין האב.
- 34



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

- 1 **אפשרות שיקומה של המבקשת באזור הצפון וטובתו של הקטין כנגזרת מכך**
- 2 35. אמנם, שיקולי הורה למעבר מקום מגורים לצורך שיפור וייצוב מצבו, הינם לגיטימיים, שכן
- 3 בסופו של דבר יש בהם להביא גם לשיפור מצבו של הקטין ולטובתו.
- 4 יחד עם זאת, יש לערוך האיזון ולבחון האם במקרה דנן שיקום מצב ההורה, מתיישב עם
- 5
- 6 טובת הקטין כשיקול ראשון במעלה-
- 7 "כאשר מביאים אנו כהורים, ילדים לעולם, מוותרים אנו על זכויות רבות- נשללת מאתנו
- 8 פרטיות, חופש מסוים, שלוה מסוימת וזוכים אנו בהנאות רבות. הוויתור הינו חלק מודע,
- 9 כחלק מאחריותנו ההורית, יכולת השיקום, וניהול החיים לא נשללים אוטומטית, אלא
- 10 שכפופים הם לטובת הקטין."
- 11 כב' הש' סילמן בתמ"ש (קריות) 3461/05 פלונית נ' פלוני [פורסם במאגר "נבו"].
- 12
- 13 36. אמנם, כפי הפסיקה, אין מקום לבחינת התנהגות האם ו/או הצידוק למעבר.
- 14 אולם מצאתי לציין, כי מלבד תחושת שייכות ובטחון, לה טוענת האם במרכז הארץ, לא
- 15 התרשמתי כי לה מקורות תמיכה משמעותיים באזור זה (כאשר בתשובה לשאלת ביהמ"ש
- 16 בעניין זה, השיבה כי במרכז מתמצאת יותר, ומכירה גני שעשועים ופארקים עמ' 30 ש' 5-10,
- 17 וכן בחרה שלא לפרט בעניין זה בחקירתה לב"כ הנתבע למעט טענתה כי "יש לי חברות וחברים
- 18 שם" (עמ' 24 ש' 34-33)).
- 19 אף העו"ס לא ידעה לציין חשיבות המעבר מלבד הרגשתה של האם המרכז כ"אזור בטוח" בו
- 20 תוכל "להגשים את עצמה" (עמ' 10 לפרוטוקול).
- 21
- 22 למעלה מכך, לא הוכח כי הורותה המטיבה של האם לא תוכל להתקיים אף באזור הצפון.
- 23
- 24 37. אוסיף, כי הצדדים שניהם גמלו לקבוע את מקום מגוריהם המשותף באזור הצפון.
- 25
- 26 38. בנסיבות שבפניי, לאחר בחינת טובת הקטין במעברה של האם למגורים במרכז ומכלל
- 27 השיקולים המפורטים לעיל, מצאתי כי עלי לסטות מהמלצתה של עו"ס לסדרי דין.
- 28 כאמור, טובת הקטין בקשר מיטיב עם אביו, וקיים חשש בכל הנוגע לקיומו עת מעבר
- 29 המגורים.
- 30 בנסיבות עניינם של הצדדים – מצאתי כי אין מקום להתיר את המעבר ובקשת האם לעבור
- 31 עם הקטין להתגורר במרכז הארץ- נדחית.
- 32



בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-03-8026 א"ס נ' א"ז

- 1 מאחר ובשלב זה מתקיימים המפגשים במרכז הקשר, שיתוף הפעולה של האם ו/או
2 התנהלותה בעניין הקשר של האב עם בנו נלמדים מתוך הנסיבות.
3 ואולם, ככל ובעתיד, לאחר יציאת הצדדים ממרכז הקשר, אווכח כי **במשך זמן** מתמידים
4 הצדדים על קיום הקשר עם הקטין בצורה נאותה ו/או ככל שיחול שינוי נסיבות, תהיה רשאית
5 האם לשוב ולעתור בעניין זה.
6
7 **40. הנני מאמצת המלצות התסקיר בכל הנוגע להמשך המפגשים בין האב לקטין, ואלו יתקיימו**
8 **בשלב זה במרכז הקשר ב_ שם החל תהליך מיטיב.**
9
10 **41. תסקיר משלים בכל הנוגע להתקדמות התהליך, והמלצות נוספות ככל וישנן (עם יציאתה של**
11 **האם מהמקלט), יוגש סמוך ליום 20.12.18.**
12
13 **42. המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים ולעו"ס לסדרי דין ותקבע תזכורת ליום 23.12.18.**
14
15 **ניתנה היום, י" כסלו תשע"ט, 18 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.**
16

ענבל קצב-קרון, שופטת

17
18
19
20